

1. Samenvatting

Vanuit het Veiligheidsberaad is aan alle veiligheidsregio's advies gevraagd op het voornemen van het ministerie van Veiligheid en Justitie om over te gaan tot het uitfaseren van het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) per 1 januari 2018. Het Dagelijks Bestuur kan instemmen met dit voornemen.

2. Algemeen

Onderwerp:	Uitfasering WAS	Opgesteld door:	E.Seugling/L. Weber
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum	2 april 2015
Agendapunt:	B.7	Bijlage(n):	2
Portefeuille:	GJ. Kats (DB) H. Meijer (VD)	Status:	Informatief
Vervolgtraject besluitvorming:	-	Datum:	-

3. Toelichting

Het Dagelijks Bestuur heeft op 29 januari jl. ingestemd met het advies van het Veiligheidsberaad over de uitfasering WAS per 1 januari 2018 en dit besluit kenbaar gemaakt aan het Veiligheidsberaad.

Het ministerie van V&J heeft het voornemen geuit het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS) per 1 januari 2018 uit de lucht te halen (uit te faseren). Het onderhoudscontract van het Rijk eindigt op die datum. De portefeuillehouder Informatievoorziening van het Veiligheidsberaad heeft gevraagd een standpunt van onze regio te vernemen op dit voornemen.

Bij het opstellen van het advies zijn de volgende thema's meegenomen:

- Het WAS wordt, landelijk gezien, één à twee keer per jaar ingezet. de huidige onderhouds- en beheerskosten bedragen jaarlijks bijna vier miljoen euro.
- De drempel voor een daadwerkelijke inzet van het WAS blijkt hoog te zijn.
- Het WAS wordt door experts crisiscommunicatie als een te grof alarmeringsmiddel ervaren, met modernere alarmerings -en communicatiemiddelen kan gerichter gealarmeerd en geïnformeerd worden.
- Deze communicatiemiddelen zijn op dit moment nog onvoldoende bekend en/of afhankelijk van internet en telefonie-infrastructuur om de WAS één op één te kunnen vervangen. In de periode tot 2018 moet hier aandacht voor zijn.
- Het WAS heeft slechts één vaststaand handelingsperspectief namelijk: Ga naar binnen, sluit ramen en deuren, schakel mechanische ventilatie uit en luister naar de calamiteitenzender. Uit onderzoek is gebleken dat burgers verkeerd gedrag vertonen na activering WAS: gaan buiten kijken i.p.v. de impliciete boodschap van de WAS-alarmering op te volgen.

Op basis van het bovenstaande is het dagelijks bestuur van mening dat voldoende alternatieve middelen voorhanden zijn om de bevolking te alerteren en informeren bij een calamiteit.

Wel vraag het bestuur bij de minister aandacht voor de conclusies van de halfjaarlijkse testen van NL Alert waaruit blijkt dat de dekking en bekendheid van het communicatiemiddel nog aandacht behoeven. Het uitbreiden van die test naar het maandelijks testen op de eerste maandag van elke maand om 12.00 uur, conform de huidige testcyclus van de WAS-palen, kan hiervoor een goed middel zijn.

Het dagelijks bestuur staat verder positief tegenover de door de minister in zijn brief genoemde voorgenomen activiteiten om de nieuwe alertering- en communicatiemiddelen toekomstbestendig te maken.

4. Implementatie en communicatie

Het Veiligheidsberaad is op de hoogte gebracht van het standpunt van het dagelijks bestuur.

5. Bijlagen

- Brief portefeuillehouder Informatievoorziening Veiligheidsberaad d.d.11 november 2014
- Brief VenJ d.d. 22 oktober 2014

Organisatie
Naam
Adres
Postcode Plaats

Doorkiesnummer
026-3552995
Inlichtingen bij
Hans Lanser
Ons kenmerk
UIT 2014 0044
Bijlage(n)
1

Datum 11 november 2014
Onderwerp Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS)

Geachte Aanhef,

De minister van Veiligheid en Justitie heeft u op 22 oktober 2014 een brief gezonden over de uitfasering van het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) per 1 januari 2018. Hij verzoekt u de toekomst van het WAS te bespreken en hem over het standpunt van uw regio te informeren.

Op een dossier als het onderhavige is het gewenst dat de veiligheidsregio's onderling afstemmen. De minister gaat daar vanuit. Mijn verzoek aan u is dan ook uiterlijk 17 januari 2015 aan mij door te geven of uw regio bezwaren heeft tegen de uitfasering van het WAS per genoemde datum en welke voorwaarden daaraan - mede in het licht van het totale pakket aan crisiscommunicatie - verbonden moeten worden.

Op basis van de reacties zal een gemeenschappelijk standpunt worden geformuleerd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de landelijke gremia die bij het onderwerp zijn betrokken.

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Drs. H.J.J. Lenferink
Portefeuillehouder Informatievoorziening van het Veiligheidsberaad

27 OKT. 2014

Ingekomen

D134

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Voorzitters van de Veiligheidsregio's

i.a.a. de directeur IFV

Datum 22 oktober 2014
Onderwerp Waarschuwings- en alarmeringssysteem

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon
Paul Kubben
Sr. Beleidsmedewerker
T 070 751 55 48
p.h.j.kubben@nctv.minvenj.nl

Projectnaam
WAS

Ons kenmerk
575066

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Voor het waarschuwen van burgers bij een industriële calamiteit of ramp kan het bevoegde gezag gebruik maken van het Waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS). In 2006 heeft mijn ambtsvoorganger de Tweede Kamer gemeld het WAS tot en met 2017 te handhaven en onderhouden (kenmerk 2005-0000213165). Ik heb besloten in lijn daarmee het WAS uit te faseren, met 1 januari 2018 als voorgenomen ingangsdatum. Ik verzoek u om de toekomst van het WAS, zoals geschetst in deze brief, in uw regio te bespreken.

Uitfaseren WAS

Het WAS is een onderdeel van het totale pakket van crisiscommunicatiemiddelen richting de bevolking. Naast het WAS bestond dat lange tijd voornamelijk uit de regionale calamiteitenzenders via radio en tv. Inmiddels is dit pakket uitgebreid en kan het bevoegde gezag voor het alarmeren én informeren van de bevolking gebruik maken van NL-Alert, de website www.crisis.nl en sociale media, eventueel aangevuld met middelen die regio's zelf ontwikkeld hebben. Het pakket van crisiscommunicatiemiddelen is goed gevuld en de relatief nieuwere instrumenten in dit pakket groeien de komende periode nog verder door. Door deze ontwikkelingen, gecombineerd met de beperkte operationele inzetwaarde en de hoge kosten voor continuering, heb ik besloten tot het uitfaseren van het WAS.

De opbouw van het WAS is gestart in 1992, de oplevering heeft in 1997 plaatsgevonden en de definitieve afronding in 2006 door bijplaatsing van ongeveer honderd sirenes. Gemeenten kunnen sindsdien op eigen kosten een sirene bij laten plaatsen. Dit is sinds 2006 in ruim twintig gemeenten gebeurd. Hiermee bestaat het WAS momenteel uit 4.283 sirenes. Het WAS wordt één à twee keer per jaar ingezet bij een daadwerkelijk incident; de drempel voor een daadwerkelijke inzet blijkt hoog te zijn. Het WAS kan bij een beperkt aantal incidenten worden ingezet (voornamelijk industriële branden), gekoppeld aan slechts één vaststaand handelingsperspectief (namelijk: ga naar binnen, sluit deuren en ramen, en luister naar de calamiteitenzender).

De huidige onderhoud- en beheerkosten van het WAS bedragen jaarlijks bijna vier miljoen euro tot het einde van de looptijd van de huidige contracten (eind 2017).

De kosten voor continuering na 2017 bestaan hoofdzakelijk uit de jaarlijkse kosten voor het beheer en onderhoud (het exacte bedrag volgt uit een Europese aanbestedingsprocedure), maar ook uit eenmalige kosten zoals de nieuwe aanbesteding en de transitiekosten van de bedienposten in de huidige regionale meldkamers naar de tien nieuwe locaties van de Landelijke meldkamerorganisatie in oprichting. Daarnaast zal bij een continuering in de periode vanaf 2018 ook op enig moment een vervangingsoperatie moeten plaatsvinden, omdat het materiaal dan verouderd is. Al deze kosten wegen in totaliteit niet op tegen de operationele inzetwaarde.

**Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's**

Datum
22 oktober 2014

Ons kenmerk
575066

Moderne crisiscommunicatiemiddelen

Nederland heeft een zeer sterke communicatie-infrastructuur, zowel voor vaste en mobiele telefonie, als voor internet. Voor crisiscommunicatie richting burgers wordt al volop gebruik gemaakt van deze infrastructuur en dit zal in de toekomst alleen maar toenemen. Het mobiele dataverbruik is in korte tijd zeer snel gestegen. Het gebruik van mobiel internet is meer en meer een vast onderdeel van dagelijkse leefpatronen, waardoor sociale media, de websites van de veiligheidsregio's en www.crisis.nl door een groeiend aantal mensen geraadpleegd kan worden in geval van een (dreigende) calamiteit, ramp of crisis.

Volledige afhankelijkheid van internet voor de crisiscommunicatie acht ik echter onwenselijk en daarom is NL-Alert een belangrijk onderdeel van het pakket. De techniek achter NL-Alert is zo ingericht dat het bericht bij een overbelasting van de telefoon- en internetlijnen nog steeds verstuurd en ontvangen kan worden. Sinds eind 2012 is NL-Alert ruim veertig keer ingezet bij een incident, met name bij grote branden, maar ook bij de ontmanteling van een vliegtuigbom, een windhoos en bij een ontsnapte giftige slang.

Om NL-Alert goed te borgen voor de toekomst heb ik samen met de Minister van Economische Zaken een aanwijzing gegeven aan de telecomproviders op basis van de Telecomwet (verwachte inwerkingtreding nog dit jaar). Hiermee zijn de huidige en toekomstige telecompartijen op de Nederlandse markt verplicht om voor de verzending van NL-Alert zorg te dragen. NL-Alert wordt momenteel uitgezonden over 2G en 3G. In 2015 worden de netwerken geschikt gemaakt voor de verzending over 4G en dan zal het directe bereik verder doorgroeien. Aan de toestelkant is er veel werk verricht; nagenoeg alle telefoons die nu op de Nederlandse markt komen, zijn automatisch ingesteld voor de ontvangst van NL-Alert.

Naast de doorgroei door verzending over 4G zet ik in op een verbreding van NL-Alert. Hiertoe start ik volgend jaar een marktconsultatie, om zodoende te bekijken op welke manieren een NL-Alert anders dan via een mobiele telefoon bij mensen terecht kan komen. Daarnaast start ik in 2015 een nauwere samenwerking met andere alerteringssystemen, zoals Amber Alert. Dit alles draagt bij aan de doorontwikkeling van een toekomstbestendig crisiscommunicatiemiddel, waarbij ook de regio's via de gebruikersraad NL-Alert betrokken zijn.

Ik ben van mening dat met de genoemde middelen een modern en toekomstbestendig pakket voor het alarmeren én informeren van de bevolking bestaat en ik verneem graag de opinie van uw regio ten aanzien van de voorgenomen ingangsdatum (1 januari 2018) van het uitfaseren van het WAS.

Met vriendelijke groet,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

ir. P.Th. Gelton
Directeur Weerbaarheidsverhoging

Directie
Weerbaarheidsverhoging
Afdeling Veiligheidsregio's

Datum
22 oktober 2014

Ons kenmerk
575066